

Ombres de pólvora

Jesús Cortés

ET DONEM LA BENVINGUDA A LECTURA ACTIVA!

Aquest és el quadern de treball Lectura activa del llibre *Ombres de pólvora*, de Jesús Cortés. Les activitats que et plantejem a continuació tenen com a objectiu ajudar-te a recordar el contingut del llibre i treballar una sèrie de qüestions que s'hi relacionen però que, a més, et resultaran útils per a altres aspectes de la teua vida acadèmica i social. En la fitxa del llibre que trobaràs en el web www.bromera.com podràs accedir a altres recursos.

La primera part del quadern planteja un treball sistemàtic i escrit, mentre que en la segona part trobaràs activitats per a resoldre de manera individual i unes altres que hauràs de treballar en parella, en grup o amb la classe sencera; a més, hauràs de llegir en veu alta, modular la veu, improvisar parlaments, bastir arguments per a fonamentar les teues opinions, inventar històries i fer uns treballs diversos, originals, engrescadors i divertits.

Au, va, acompanya'ns!

LECTURA
activa

COMPRENSIÓ LECTORA

1. El narrador de la novel·la és omniscient i sap el que pensen i senten els personatges o no-més ens explica l'acció? Subratlla les paraules d'aquest fragment que permeten identificar el tipus de narrador.

«La dona, apenada i agafant-se les mans, s'acostà al cotxet desitjant no haver molestat la criatura. Va mirar-ne dins mig abocada, acariciant la manteta escocesa amb un dit arrugat i ossut, afalagant la benedicció d'un fill amb veu de bruixa engalipadora. Charlotte es posà rígida al banc. No volia que ningú li tocara el fill. Ni el fill, ni el cotxet, ni la manteta, ni res. No suportava la falta de decor. Per a Charlotte, qualsevol que introduïra una mà en el cotxet s'extralimitava i abusava d'una confiança no permesa.»

2. Indica el gènere i subgènere literari al qual pertany l'obra.

3. Explica el significat d'aquestes expressions que apareixen en l'obra:

- *quid pro quo*
- *gandalla*
- *buri*

4. Identifica els principals personatges que apareixen en l'obra amb el seu perfil personal.

- Marcus Benchley •
- Sam Coffin •
- Cornelius Finch •
- Tom Blackwood •
- Phillip Pillsbury •
- Sarah Bailey •
- Bobby Newell •

- xiquet de l'orfenat
- director de l'orfenat de Sant Lluch
- detectiu de l'agència Pinkerton
- advocat corrupte
- ajudant del detectiu
- delinqüent anarquista
- xiquet de bolquers

5. En quina època ocorren els fets i durant quant de temps transcorre la història.

.....

6. La vida en l'orfenat és molt dura. Encercla les obres de ficció en què els xiquets i xiquetes siguen maltractats en orfenats o pels seus propis familiars.

Els nens del cor

Charlie i la fàbrica de xocolata

Oliver Twist

Billy Elliot

Harry Potter

Matilda

La Ventafocs

Spiderman

7. Torna a llegir aquest fragment del capítol 30 i explica què faries tu en la seua situació i per què?

«Coffin es començava a fer una idea de la decisió que havia de prendre. Cinc sentències pel rapte de Marcus Benchley potser eren suficients. Charles i Martha Blackwood també tenien la seua part de culpa. Però també la tenia tota la societat londinenca, amb totes les seues llums i ombres. Els Blackwood vivien a les ombres. Coffin ho veia així.»

.....

.....

8. Encercla el lloc on es descobreix on està segrestat l'agent Benchley?

9. Llig el fragment següent i fes un dibuix del personatge que s'hi descriu.

«Un cambrer de galtes mol-sudes ni va moure el furgadents que duia a la boca. Era darrere del taulell. D'un muscle li penjava un torcamans humit.»

10. A què es dedicaven Vic Bony i Henry Ty?

- A vigilar i castigar els xiquets de l'orfenat.
- A beure a la taverna i anar a un fumador de Limehouse.
- A donar-los a menjar als orfes i llavar-los.

11. Assenyala si les següents afirmacions són verdaderes (V) o falses (F) i reescriu la frase correctament si és necessari.

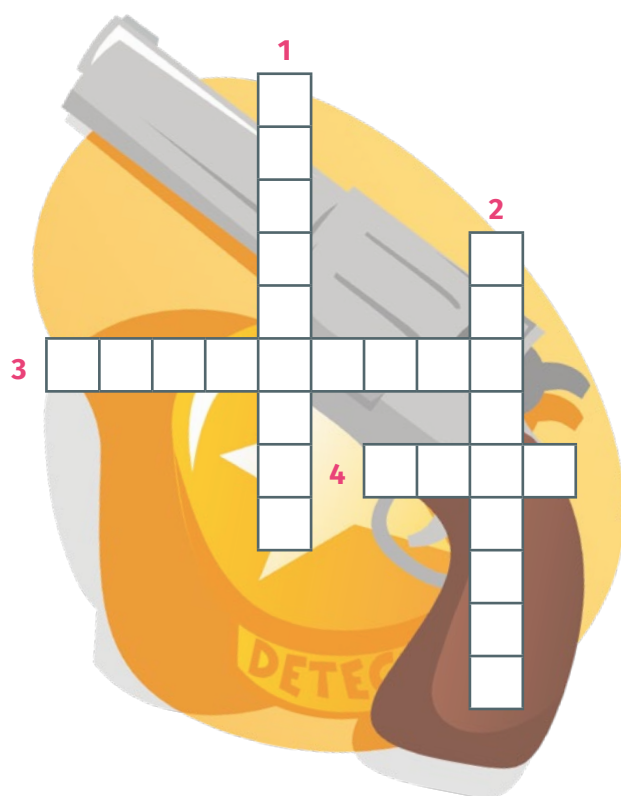
Les germanes Lane s'ocupaven de la cuina i la bugaderia de l'orfenat.

Robert Newell era un home major que donava classes en l'orfenat.

Sarah Bailey troba un bon amic a l'orfenat.

12. Resol els molts encreuats.

- 1) Nom del director de l'orfenat de Sant Lluch.
- 2) Nom del parc on segresten Marcus.
Cognom del jove de catorze anys que viu a l'orfenat. El van abandonar per ser fill il·legítim.
- 3) Nom de la mare de Marcus.
- 4) Cognom de les germanes que s'ocupaven de la cuina i la bugaderia de l'orfenat.

LECTURA EN VEU ALTA

Abans de començar a llegir en veu alta...

- Subratlla les paraules menys conegudes per a tu i repeteix-les tantes vegades com ho necessites.
- Fixa't bé en la puntuació.
- Assegura't que entens tot el text.

1. Llig en veu alta aquest fragment extret del capítol 20.

–Què busqueu ací? –preguntà Vic Bony. Va encendre un llum.
Sarah i Bobby guardaven silenci. Bobby es limità a apagar el ciri d'un bufit.
–Ja l'has sentida. Proves relacionades amb el negoci. És una bandarria –va dir Ty amb la seua veu ronca, ofegant-se només pel fet de parlar.
–Sí, una bandarria. Una pocavergonya que potser ha pegat a fugir amb el coix que acaba de conèixer. Deu ser que no els agradava l'orfenat i han tocat el dos perquè, ves per on, potser estan a punt de desaparèixer –va afegir l'altre.
Això no tenia bona pinta. Sarah sabia interpretar els dobles sentits. Podien fer moltes coses amb ells, però de tota la llista la primera opció que se li acudia era la de carregar-se'ls. Les paraules de Vic Bony no donaven a entendre cap altra cosa.
–Ens voleu buscar la ruïna? –preguntà Vic Bony–. Perquè nosaltres volem seguir cobrant el jornal.

2. Ara, organitzeu-vos per grups i feu una lectura en veu alta del fragment de l'activitat anterior. Paeu atenció als següents consells:

- Repartiu els papers tenint en compte que el narrador també és un personatge.
- Prepareu les vostres intervencions: subratlleu-vos el vostre diàleg, pronuncieu diverses vegades les paraules que us costen més, etc.
- Assageu la lectura amb el grup i, en acabant, feu-la davant de la resta de la classe.

3. Ha arribat el moment de ser actors i actrius! Feu la representació teatral del fragment treballat i graveu-la en vídeo. A continuació teniu algunes indicacions que us poden ajudar:

- Memoritzeu les vostres intervencions.
- Adapteu el to, el volum i el ritme als vostres diàlegs tenint en compte què esteu dient.
- Heu de ser capaços de transmetre emocions: por, decisió, preocupació, alegria, etc.
- Paeu atenció a l'expressió corporal: els gestos, la gesticulació facial...
- Assageu amb el grup i... delecteu el vostre públic!

LECTURA DIALOGADA

1. Amb l'ajuda del professor o professora, acordeu una data per a rellegir el llibre. Cada un, de manera individual, ha de subratllar aquelles oracions o fragments que li criden l'atenció, que trobe especialment difícils, o que parlen de temes interessants per a ser discutits entre tota la classe.

Ja a l'aula:

- Seieu en rogle per a començar l'activitat.
- Trieu un company o companya perquè modere la tertúlia.
- Per torns, aneu llegint els fragments que us hagen cridat l'atenció, i digueu per què.
- Després de cada lectura, establiu un diàleg i doneu les vostres opinions.

2. Llegiu la informació dels requadres següents i, si cal, amplieu-la fent una cerca en la xarxa per a poder contestar les preguntes que hi ha a continuació.

Al llarg de la història s'han conegut casos reals del tràfic de xiquets desapareguts, com va passar en la dictadura franquista. Llavors van segrestar molts menors i els van apartar de la seua família. Alguns els entregaven a persones afins al règim franquista, i altres els portaven a centres de l'Auxilio Social, és a dir, a hospicis on eren reeducats en els ideals del Movimiento Nacional. De fet, alguns d'aquests inclús havien de treballar com a esclaus.

- Com s'han pogut produir aquestes situacions en què els xiquets robats i abandonats són víctimes d'una societat corrupta que no respecta els drets de la infància? Com es podria evitar en els casos en què encara passa?

El tràfic de persones afecta les capes més pobres dels països en vies de desenvolupament; principalment afecta dones i xiquets segrestats o en processos d'adopció il·legals. Sovint, es relaciona amb bandes de delinqüència organitzada que mantenen diversos negocis il·legals.

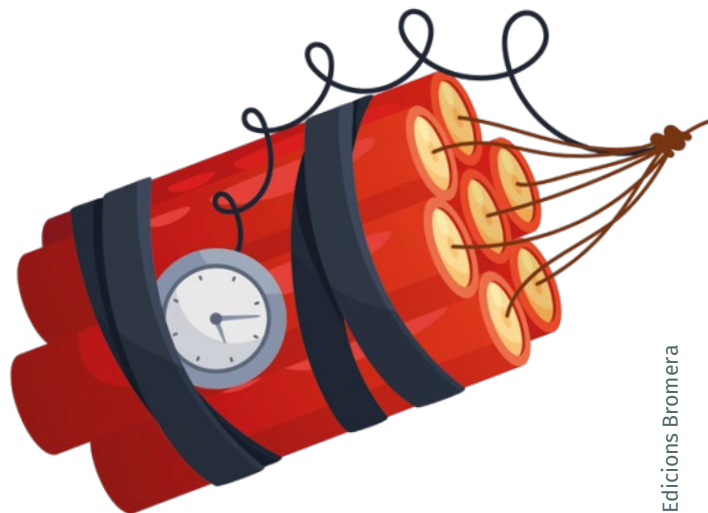
- Quin tipus de mesures podrien prendre els països desenvolupats per a erradicar-ho?

3. Reflexioneu sobre les ombres que apareixen en la novel·la i parleu-ne. La informació del requadre us servirà de punt de partida.

- Les ombres que apareixen en la novel·la s'han convertit en núvols negres nascuts de la pólvora que no deixen veure el sol en alguns estats?
- A quines situacions actuals es podria referir la metàfora que apareix en el títol «Ombres de pólvora»?

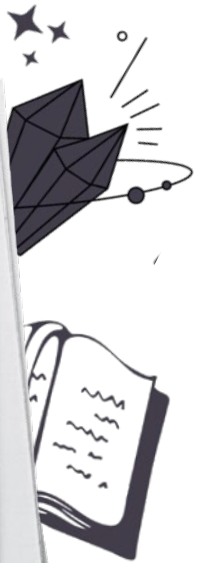
Recorda que...

- És important escoltar els altres participants.
- L'opinió de tots és igual de vàlida.
- Cal respectar el torn de paraula.
- S'han d'aportar arguments raonats a la discussió i, sempre, amb respecte.

CREACIÓ LITERÀRIA

1. Tria un dels protagonistes de la novel·la i redacta un text predictiu sobre el seu futur, com si fores la vident.

2. Durant la novel·la apareixen moltes descripcions que remarquen el contrast entre els barris rics (Kensington) i pobres (Limehouse) de Londres. Fes una descripció objectiva del teu barri, seguint els models que apareixen en la novel·la. En la descripció han d'aparèixer aquestes informacions:

- Nom del barri.
- Situació: comarca, ciutat, prop d'un riu, vora mar, cèntric, als afores, ...
- Llocs destacables i com són: places, parcs, carrers principals, biblioteques, etc.
- Tipus de serveis que hi predominen: comerços, agricultura, turisme, estacions de bicicletes, etc.
- Població i trets distintius: nivell econòmic, edat de la gent, etc.

3. En un full a banda, reescriu el capítol que més t'agrada de la novel·la com si es tractara d'una obra teatral. Hauràs de transformar la veu del narrador i els diàlegs en acotacions i parlaments.

Ombres de pólvora

Sam Coffin, detectiu de l'agència Pinkerton, i Sarah Bailey, l'ajudant de quinze anys experta en camuflatge, reben la visita d'un inspector de policia amb una petició personal: un xiquet de bolquers ha estat raptat a plena llum del dia i la policia de Scotland Yard no té la capacitat per a investigar-ho.

El rapte del xiquet obligarà els protagonistes a tractar amb opiòmans, revolucionaris i vidents en un cas que resultarà molt més complex del que pensaven. Amb un ritme trepidant, detectiu i ajudant s'enfrontaran a un cas que n'amaga un altre que desconeixen en una història de desenllaç imprevisible.

Jesús Cortés

(Torrent, 1962) ha escrit, sobretot, literatura infantil i juvenil, i ha fet adaptacions de clàssics de la literatura universal que acosten al públic més jove obres com *L'Odissea* o *Oliver Twist*. Destaca també el seu treball com a traductor. La seua extensa trajectòria ha estat distingida amb guardons com el Premi Fundació Bancaixa de Narrativa Juvenil (*No em pots dir adéu*) o el Premi de Narrativa Infantil Vicent Silvestre (*L'ull de la mòmia*).

Entre les seues obres, destaquen *Jo soc Milton*, *Magus (el mag)*, *Roses negres a Kosovo*, *Plom, més que plom!* (Finalista al Premi de Narrativa Juvenil Vila de l'Elia) i la saga «Els 4 Sherlocks».

